

758-60 2e

Natuurontwikkeling **Noordwaard**

Samenvatting MER

**landbouw, natuurbeheer
en visserij**

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Directie Zuid-Holland

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard - Samenvatting MER

Initiatiefnemers: Ministerie van LNV, directie Zuid
Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland
Projectmanagement: Dienst Landelijk Gebied LNV

Grontmij Advies & Techniek bv
Eindhoven, maart 2002

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doel	1
2	Het plangebied	3
3	MER en inrichtingsplan	3
4	Taakverdeling.....	4
5	Wat staat er in het MER ?	4
6	Wat leert het MER ons ?.....	11
7	Bijzondere aandachtspunten.....	12
8	Hoe nu verder ?	16

Doc. nr. 3114151/51/R003

Samenvatting

1 Aanleiding en doel

In het Natuurbeleidsplan van 1990 is het westelijk deel van de agrarische polder de Noordwaard (ca. 600 ha), gelegen ten westen van Werkendam, aangewezen als natuurontwikkelingsgebied. Het gaat daarbij om een gebied dat thans nog grotendeels (ca. 450 ha) in gebruik is bij de landbouw, maar dat een belangrijke bijdrage kan leveren aan de vergroting van het natuurgebied de Biesbosch. Tevens kan het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard, met voorzieningen voor extensieve natuurgerichte landrecreatie, een bijdrage leveren aan een betere spreiding van de recreatiedruk in de Biesbosch.

In 1992 is een eerste visie, met inrichtingsschets, voor het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard opgesteld. De doelstelling daarin is als volgt: *"ontwikkeling van een niet-verontreinigd zoetwatergetijdengebied met open water, riet- en biezenvelden, moerasbossen en open terreinen."*

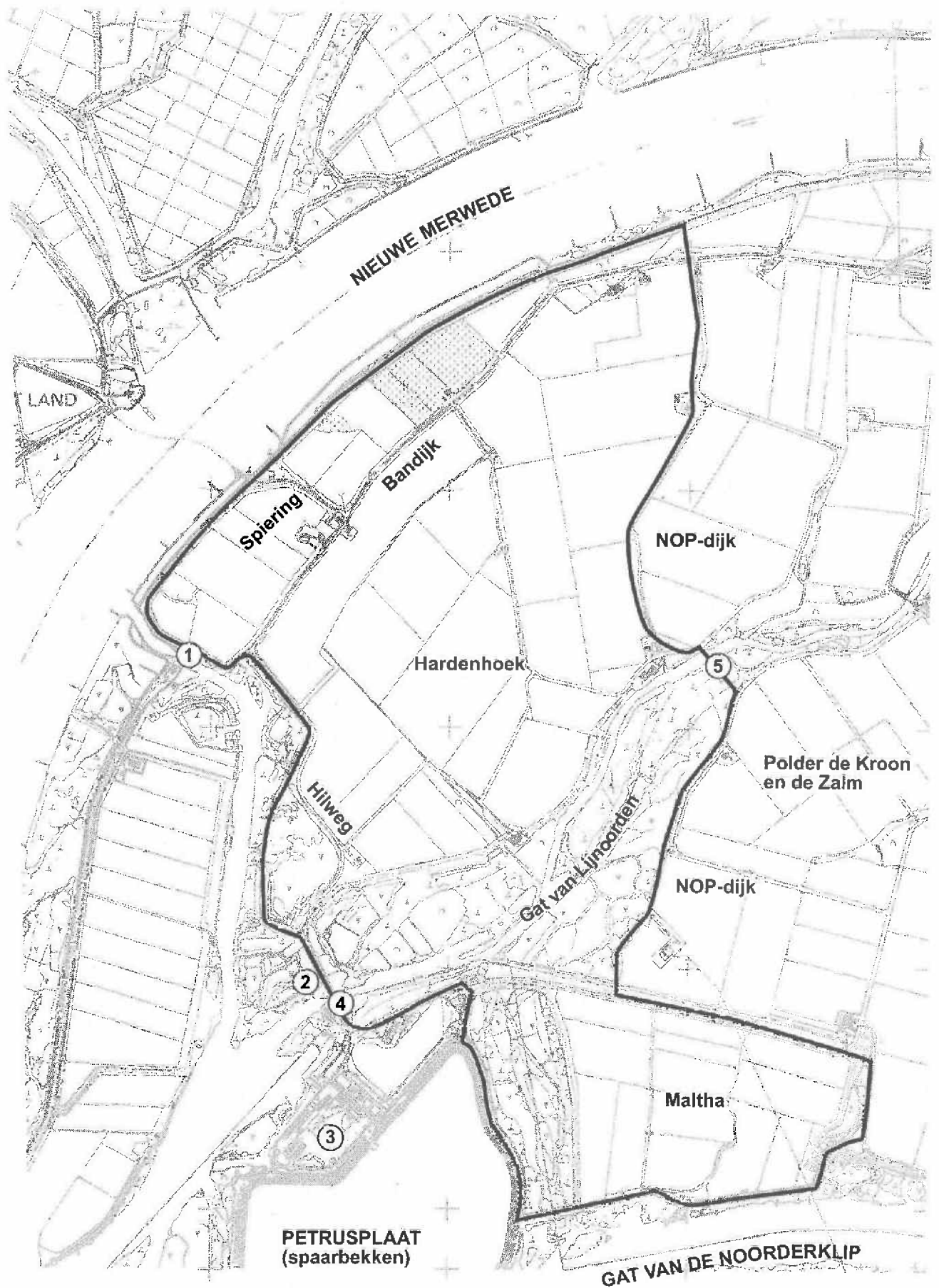
Op basis van deze eerste uitwerking is op 25 augustus 1993 een convenant gesloten tussen het Ministerie van LNV, de provincie Noord-Brabant, de gemeente Werkendam en het Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch. In dit convenant zijn nadere afspraken ten behoeve van de realisering van het natuurontwikkelingsgebied vastgelegd. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben in december 1993 de definitieve begrenzing van het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard vastgesteld.

In het voorjaar van 1999 is het MER voor het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard door het bevoegd gezag aanvaard en is het Inrichtingsplan Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard verschenen. Mede op basis daarvan is gestart met een nieuw bestemmingsplan en het aanvragen van vergunningen.

De afgelopen jaren is er echter sprake geweest van een verschuiving in de doelstellingen van het Natuurontwikkelingsproject Noordwaard. In plaats van de oorspronkelijke hoofddoelstelling "natuurontwikkeling" en de neven-doelstelling "rivierverruiming", is er thans sprake van twee gelijkwaardige hoofddoelstellingen. Het project valt als zodanig ook onder de IRMA (Interreg Rijn Maas Activiteiten) en de nieuwe NURG (Nadere Uitwerking Rivierengebied)-regelingen, waarin deze doelstellingen expliciet worden genoemd, en is tevens opgenomen in de Raamafpraak Natte Natuur (LNV, V&W).

Het bovenstaande heeft ertoe geleid dat de oorspronkelijke doelstelling voor de totstandkoming van het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard thans gewijzigd is in de volgende tweeledige doelstelling:

- *ontwikkeling van een aaneengesloten zoetwatergetijdengebied met open water, riet- en biezenvelden, moerasbossen en open terreinen;*
- *leveren van een bijdrage aan vergroting van de bergings- en afvoercapaciteit van de grote rivieren, teneinde toekomstige hoge rivierafvoeren beter te kunnen opvangen.*

Legenda

- 1 Spieringsluis
- 2 Biesboschmuseum en SBB
- 3 Waterwinbedrijf Brabantse Biesbosch
- 4 Gemaal Gat van Lijnoorden
- 5 Gemaal Boomgat

Natuurontwikkeling Noordwaard

onderdeel : Topografische namen
 figuur : 1

Dit belang wordt onderschreven door de besluitvormingsprocessen die sindsdien zijn opgestart om het convenant van 1993 te wijzigen. Tevens komt hierdoor een onteigeningstitel voor realisatie van het project beschikbaar. Een en ander heeft uiteindelijk geleid tot in de nieuwe Bestuursovereenkomst "Inrichting zoetwatergetijdgebied Noordwaard 2001" die op 2 november 2001 door alle eerdere convenantpartners is ondertekend.

2 Het plangebied

Binnen het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard worden drie deelgebieden onderscheiden (zie figuur 1), namelijk:

- *deelgebied Spiering*: betreft het noordelijk deel van het gebied, gelegen tussen de dijk langs de Nieuwe Merwede en de Bandijk (de voormalige Beneden- en Boven Spieringpolder);
- *deelgebied Hardenhoek c.a.*: betreft het centraal gelegen gedeelte van het plangebied, bestaande uit de polder Hardenhoek, de polder Oude Hardenhoek, de polder Pannekoek en de bedijkte kreek Gat van Lijnoorden;
- *deelgebied Maltha*: betreft het zuidelijk deel van het plangebied, gevormd door de voormalige polder Maltha en een tweetal bedijkte krekken ten westen en oosten van Maltha.

Voor de realisering van het Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard is in het convenant van 1993 vastgelegd dat er een nieuwe dijk door de Noordwaard zou worden aangelegd, die de oostelijke begrenzing van het nieuwe natuurgebied gaat vormen. Naar aanleiding van de hoogwaterperioden in 1993 en 1995, en het als gevolg daarvan verschijnen van de Deltawet grote rivieren (zgn. noodwet), is de aanleg van deze nieuwe NOP-dijk in een stroomversnelling terechtgekomen.

De aanleg van de dijk heeft plaatsgehad in de periode 1996-1997 en is in de loop van 1998 geheel voltooid. Als onderdeel van de dijkaanleg zijn de deelgebieden Spiering en Maltha gebruikt voor de winning van specie voor de dijk. Direct daarna zijn deze gebieden ingericht als natuurontwikkelingsgebied. Formeel maken zij dus geen onderdeel uit van het MER. Het resterende gebied (Hardenhoek c.a.) beslaat een oppervlakte van circa 450 hectare.

3 MER en inrichtingsplan

Het plangebied zal worden ingericht als zoetwatergetijdgebied. Om dit te realiseren is een inrichtingsplan opgesteld, dat zowel is gericht op natuurontwikkeling als op rivierverruiming. Daarnaast is rekening gehouden met voorzieningen voor extensieve recreatie, bestaande infrastructuur en het inpassen van enkele bestaande gebouwen.

Bij de inrichting van het gebied wordt gedacht aan het graven van krekken met natuuroevers, het opwerpen van eilanden en het realiseren van open verbindingen met het buitenwater. Omdat oorspronkelijk werd gedacht dat voor de realisering van dit plan een ontgrondingenvergunning nodig was, waarbij sprake was van een ontgraving groter dan 100 hectare, werd bij de start van het project besloten om een milieu-effectrapportage (m.e.r.) te doorlopen. De resultaten uit het milieu-effectrapport (MER) zouden tevens dienst kunnen doen bij het opstellen van een nieuw bestemmingsplan.

